

Dzień Bez Elektroodpadów

“Dzień Bez Elektroodpadów” to pakiet przygotowany do publikacji wokół 14 października, czyli Międzynarodowego Dnia Bez Elektroodpadów. Teksty można jednak wykorzystać dowolnie w ciągu roku, np. przy okazji Black Friday i Cyber Monday.

Pakiet dotyczy zagadnień związanych z problemem segregacji zużytego, zepsutego lub niepotrzebnego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Na ten zestaw materiałów składają się:

- instrukcja, czyli podpowiedzi, jak użyć poszczególnych artykułów czy grafik
- quiz
- krótkie teksty edukacyjne
- pomysły na akcje do zrealizowania w miejscu pracy
- infografiki
- plakaty / grafiki.

“Dzień Bez Elektroodpadów” to materiały edukacyjne (artykuły, quiz, grafiki etc.) dotyczące segregowania odpadów i ochrony środowiska przygotowane przez ekspertów RLG. Możesz użyć ich bezpłatnie w swojej firmie. Więcej znajdziesz na [RLG SOFT](https://www.rlgsoft.pl).

Przy publikacji prosimy o podanie źródła materiałów: RLG, www.rlgsoft.pl

Jak użyć materiałów?

14 października obchodzimy Międzynarodowy Dzień Bez Elektroodpadów. Możesz w tym dniu rozpocząć publikację materiałów lub ją wówczas zakończyć, np. organizacją **Akcji** (informacje o możliwych działaniach znajdują się poniżej w sekcji **Akcja**).

Przy publikacji prosimy o podanie źródła materiałów: RLG, www.rlgsoft.pl

Quiz

Jeśli chcesz użyć tego materiału, musi on zostać wykorzystany w pierwszej kolejności. Oprócz publikacji odpowiedzi na pytania, możesz również zamieścić tekst z komentarzem wyjaśniającym kluczowe zagadnienia. Ten tekst towarzyszący quizowi możesz użyć oddzielnie - nie wymaga on publikacji quizu.

Teksty

Do dyspozycji masz dodatkowo 3 krótkie teksty, które poszerzono o zadania dla odbiorców (oznaczono je żarówką). Możesz je opublikować w dowolnej kolejności, chociaż tekst “Elektronika - narastający problem?” jest najlepszym wstępem do serii.

Każdemu z tekstów towarzyszy grafika - znajdziesz ją jako miniaturę przy tekstach.

- Elektronika - narastający problem? → “tylko 43% zużytego, zepsutego czy niepotrzebnego sprzętu elektrycznego i elektronicznego trafiło w Polsce w 2022 r. do recyklingu”
- Co zrobić z elektroodpadem? → grafika i plakat “Gdzie oddać elektroodpady?”

*Zrealizowano w ramach publicznych kampanii edukacyjnych
RLG Relectra Polska Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego
i Elektronicznego S.A.*

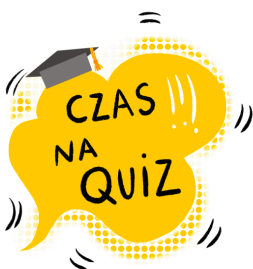
- E-papierosy - podwójnie szkodliwy nałóg → “55% Polek i Polaków nie wie, że elektroodpadów nie można wrzucać do koszy na 5 frakcji, tylko trzeba zanieść do punktów zbiórki”

Nie musisz publikować zadań, jeśli uznasz, że tekst byłby już zbyt długi. Możesz również opublikować zbiór trzech zadań oddzielnie, w piątym dniu, zamiast realizować **Akcję**. Wówczas do użycia jest grafika “Jak rozpoznać elektroodpady?”

Grafiki

Plakaty możesz wydrukować i rozwiesić, a także użyć ich jako grafik do tekstów przy publikacji w Intranecie lub w newsletterze:

- Plakat “Gdzie oddać elektroodpady?” do pobrania przy tekście “Co zrobić z elektroodpadami?”
- Plakat “Jak rozpoznać elektroodpady?” do ilustracji zbioru zadań
- Plakaty “Elektroodpady zawierają cenne surowce” / “Niesegregowane elektroodpady stanowią zagrożenie dla ludzi i środowiska” do ilustracji tekstu komentarza do quizu.

Quiz “Elektroodpady bez tajemnic”

- Skąd można pozyskać więcej złota?
 - z 1 tony rudy złota.
 - z 1 tony smartfonów.
- Odzyskiwanie surowców z elektroodpadów ma mniejszy negatywny wpływ na środowisko niż wydobywanie ich z Ziemi.
 - Prawda.
 - Falsz.
- Co powinien zrobić konsument, aby umożliwić recykling elektroodpadów?
 - Powinien oddać elektroodpady do odpowiedniego punktu zbiórki.
 - Przetrzymywać zużyty sprzęt w domu.
- Gdzie możesz oddać elektroodpady?
 - w sklepie przy zakupie nowego tego samego rodzaju (sprzedawca ma obowiązek przyjęcia sprzętu 1:1)
 - przy dostawie nowego produktu
 - sprzęt małych rozmiarów (którego żaden wymiar nie przekracza 25 cm) - w sklepie z elektroniką o powierzchni sprzedaży pow. 400m²
 - do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Twojej gminie
 - do pojemników przeznaczonych do zbiórki elektroodpadów

- f) wszystkie z powyższych.
5. Co oznacza symbol przekreślonego kontenera na produkcie lub jego opakowaniu?
- Nie można wyrzucać tak oznaczonego produktu do zwykłego kosza.
 - Oznaczony w ten sposób produkt trzeba wyjąć z opakowania przed wyrzuceniem do kosza.

Poprawne odpowiedzi:

1 b, 2 a, 3 a, 4 f, 5 a

Komentarz do quizu:

Potrzeba aż 3 mln kg rudy, aby wydobyć z niej 1 kg złota, co odbywa się przy ogromnym koszcie dla środowiska. Zupełnie inaczej wygląda sytuacja w przypadku tzw. urban mining, czyli m.in. odzysku surowców z elektroodpadów. Dla przykładu, aby otrzymać taką samą ilość złota, która znajduje się w 1 tonie rudy, wystarczy poddać recyklingowi zaledwie 41 smartfonów.

Każdy niepotrzebny, zużyty lub zepsuty sprzęt elektryczny lub elektroniczny zawiera cenne surowce, których w Polsce udaje się nam odzyskać z tych odpadów minimum 80%. Nie zadzieje się to jednak, jeśli konsument nie przekazuje elektroodpadów do odpowiednich punktów zbiórki. Co, jeśli trafią do zwykłego kosza? Mogą bardzo poważnie zaszkodzić środowisku, jeśli z rozkładającego się sprzętu wydzielą się niebezpieczne substancje, które przenikną do wody i gleby. Wg Global E-waste Monitor, każdego roku do środowiska trafia np. 58 tys. kg rtęci i 45 mln kg pokrytego bromem plastiku!

Właściwa segregacja elektroodpadów to z kolei ogromna ulga dla planety.

Teksty

Elektronika - narastający problem?

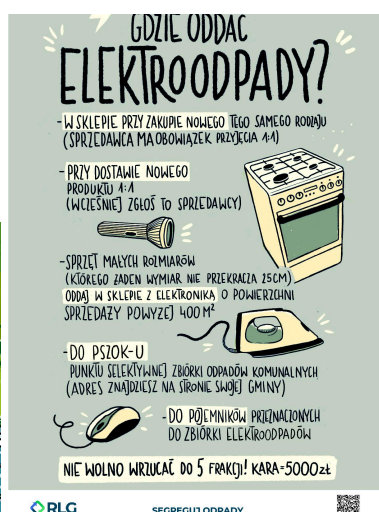
Wg Global E-waste Monitor w 2022 r. na rynek trafiło 96 mld kg sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Prognozuje się, że w 2030 r. będzie to już 120 mld kg. Nie może dziwić więc fakt, że ilość “produkowanych” rocznie elektroodpadów sięgnęła 62 mld kg. W Europie wygenerowaliśmy aż 17,6 kg elektroodpadów w przeliczeniu na osobę - to najwięcej na świecie.

Największą ilość zużytego, niepotrzebnego czy zepsutego sprzętu stanowią drobne urządzenia: kamery, zabawki czy e-papierosy, ale także tostery czy mikrofalówki. W 2022 r. na globalny śmietnik trafiło 20,4 mld kg z nich, ale tylko 12% z tej sumy zostało poprawnie zebrane i poddane recyklingowi. W Europie ten wskaźnik jest wyższy, bo wynosi niemal 43% - choć nadal nie napawa optymizmem.

Jeśli więc jeszcze nie wiesz, że elektroodpadów nie należy wyrzucać do zwykłego kosza, a obowiązkowo trzeba je oddać do odpowiedniego punktu zbiórki - pora nadrobić zaległości. To w Twoich rękach na co dzień spoczywa przyszłość elektroniki i środowiska.

Pendrive? Zeszyt z wbudowanym kalkulatorem? Świecące buty? Breloczek z latarką? Kolejny kabel USB? Grająca zabawka czy dekoracja? Pomyśl, co trafia do Twojego domu, a jest zasilane za pomocą baterii czy kabla, i zastanów się, czy Ty i Twoi domownicy mogliby ograniczyć produkowanie elektroodpadów. Zwróć szczególną uwagę na produkty jednorazowego użytku lub te, które szybko się psują lub mają niestandardową baterię, której zapewne nie będzie Ci się chciało wymienić.

Co zrobić z elektroodpadem?

Niestety, nadal część konsumentów wyrzuca elektroodpady do zwykłego kosza, przez co przepada na składowiskach co roku aż 7 mld kg metali, których nie da się odzyskać. W ten sposób szkodzą też środowisku, bo rozkładający się sprzęt elektryczny i elektroniczny może wydzielać trujące substancje, które są w stanie przeniknąć do wody i gleby.

Tymczasem wystarczy oddać elektroodpady do odpowiednich punktów zbiórki, których mamy wiele do wyboru. Możemy:

- oddać elektroodpady w sklepie przy zakupie nowego sprzętu tego samego rodzaju (sprzedawca ma obowiązek przyjęcia sprzętu 1:1)

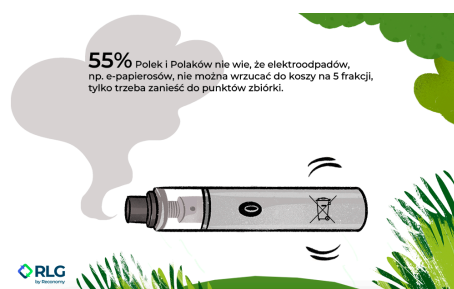
Zrealizowano w ramach publicznych kampanii edukacyjnych
RLG Relectra Polska Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego
i Elektronicznego S.A.

- oddać elektroodpady przy dostawie nowego produktu (wcześniej trzeba to zgłosić sprzedawcy)
- sprzęt małych rozmiarów (którego żaden wymiar nie przekracza 25cm) oddać w sklepie z elektroniką o powierzchni sprzedaży pow. 400m²
- oddać do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w swojej gminie (adres znajduje się na stronie gminy)
- wrzucić do pojemników przeznaczonych do zbiórki elektroodpadów - ich adres łatwo wyszukać w Internecie.

Nie chomikuj elektroodpadów! Wejdź na stronę swojej gminy i wyszukaj adres PSZOK-u lub trasę MPSZOK-u (mobilnego punktu), a być może również pojemników na elektroodpady w swojej okolicy. Zbierz w domu niepotrzebny, zużyty lub zepsuty sprzęt i pozbądź się go, oddając do punktów zbiórki. Ty zyskasz przestrzeń, a środowisko odczuje ulgę.

E-papierosy - podwójnie szkodliwy nałóg

Jednorazowe e-papierosy szkodzą Twojemu zdrowiu, ale są też ogromnym obciążeniem dla planety. Czy wiesz, że po użyciu, stają się elektroodpadem, który należy zanieść do odpowiedniego punktu zbiórki? W badaniu agencji Zymetria na zlecenie RLG (2023 r.) aż 51% respondentów nie miało o tym pojęcia.

Wg Global E-waste Monitor, w 2022 r. sprzedano ponad 844 mln takich e-papierosów, czyli ok. 42 mln kg niemal natychmiastowych elektroodpadów, które zawierają wbudowaną baterię, płytkę i element podgrzewający. To choćby 130 tys. kg litu, który można odzyskać, jeśli te produkty trafią do recyklingu.

Pamiętaj, zużyte e-papierosy wrzucić np. do pojemnika na elektroodpady w dużym sieciowym markecie.

Nie masz w najbliższej okolicy pojemnika na elektroodpady? Zbieraj e-papierosy i oddawaj je w punkcie zbiórki np. raz w miesiącu. Dzięki temu zorientujesz się również, ile takich produktów zużywasz.

Akcje dla pracowników

W Międzynarodowym Dniu Bez Elektroodpadów warto przejść do czynów. Możesz zorganizować pchli targ, czyli wymianę niepotrzebnego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wśród pracowników (np. tabletów, smartfonów, konsol do gier, które inni pracownicy mogą chcieć kupić swoim dzieciom) - poniżej znajduje się plakat, którego możesz użyć jako zaproszenia.

Plakaty Luizy Kwiatkowskiej

Zrealizowano w ramach publicznych kampanii edukacyjnych
RLG Relectra Polska Organizacja Odzysku Sprzętu Elektrycznego
i Elektronicznego S.A.

Bibliografia

https://ewastemonitor.info/wp-content/uploads/2024/03/GEM_2024_18-03_web_page_per_page_web.pdf

<https://elektro3000.pl/2023/10/09/elektroodpady-co-na-ich-temat-wiedza-i-jak-z-nimi-postepuja-polacy-wyniki-badan-i-satyryczny-komentarz-andrzeja-mleczki/>